

# РЕШЕНИЕ

№ 61

гр. Бургас, 19.01.2023 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, III ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ  
СЪСТАВ**, в публично заседание на седемнадесети януари през две хиляди  
двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Росен Д. Парашкевов

Членове: Радостина П. Петкова  
Йорданка Г. Майска

при участието на секретаря Жанета Д. Граматикова  
като разгледа докладваното от Радостина П. Петкова Въззивно гражданско  
дело № 20222100501987 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по постъпила въззивна жалба на ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ПОЖАРНА  
БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО“ – МВР, представлявана от директора  
гл.комисар Николай Николов, чрез юрисконсулт Татяна Стойкова против **решение № 2061  
от 29.09.2022 г., постановено по гр.д. № 3237/2022 г. на Районен съд – Бургас**, с което  
въззивната дирекция-ответник е осъдена да заплати на ищеца Д. Н. П., ЕГН: \*\*\*\*\*,  
от гр. Бургас, на основание чл. 179, ал. 1вр. с чл. 178, ал. 1, т. 3 от ЗМРВ и чл. 86, ал. 1 от  
ЗЗД сумата от **771.20лв. - главница**, представляваща дължимо и неплатено допълнително  
възнаграждение за извънреден труд от 91.52 часа, получени чрез преизчисляване с  
коефициент 1.143 на положения от него за периода от **01.04.2019 г. до 10.07.2020 г.** нощен  
труд в дневен, и сумата от **176.54лв.**, представляваща мораторна лихва върху присъдената  
сума, начислена за периода от 01.08.2019г. до 24.05.2022г., **ведно** със законната лихва върху  
главницата, считано от подаване на исковата молба - 25.05.2022 г. до окончателното  
плащане, както и сумата от **400 лв.**, представляваща направени от ищеца разноски по  
делото. Със същото решение въззивникът-ответник е осъден да заплати по сметка на БРС  
направените по делото разноски за експертиза и за дължимата по уважените искове  
държавна такса в общ размер на 300 лв.

Във въззивната жалба се навеждат оплаквания, че обжалваното решение е  
неправилно и необосновано, постановено при неправилно тълкуване и прилагане на

нормативната уредба, която урежда полагането, отчитането и заплащането на нощен труд от държавни служители, чиито правоотношения са уредени от ЗМВР. Излагат се доводи, че съдът неправилно е приложил субсидирано НСОПЗ, тъй като общата уредба на трудовите правоотношения е неприложима към служебните правоотношения на държавните служители, назначени по чл. 142 ал. 1, т. 1 ЗМВР, какъвто е и ищецът. Счита, че приложението на общите правила по ЗДСл. и съответно КТ и актовете по прилагането им, е отклонено с чл. 187, ал. 9 от ЗМВР -2014 г., който делегира на министъра на вътрешните работи издаването на особен подзаконов нормативен акт. Намира, че с оглед нарочната уредба на видовете допълнителни възнаграждения и размера им не са налице предпоставките за субсидиарно прилагане на КТ, ЗДСл и актовете, към които препращат. Излага се становище, че ЗМВР препраща към КТ само в определени разпоредби, като редът на полагане, отчитане и заплащане на нощен или извънреден труд е изрично уреден в ЗМВР и препращане към КТ по тези елементи на служебните правоотношения на служителите няма. Твърди, че не е налице празнота в правната уредба, а специална нормативна уредба, която не допуска преизчисляване на часовете положен нощен труд. Излага доводи, че съотношението на нормалната дневна продължителност на работното време -чл. 187, ал. 1 ЗМВР към нормалната продължителност на нощния труд /чл. 187, ал. 3 ЗМВР/ е 8 часа към 8 часа, което е равно на коефициент 1, а не както е по КТ – 8 часа към 7 часа, което е равно на коефициент 1, 143. Счита, че за държавните служители по ЗМВР положеният нощен труд не се трансформира в дневен такъв, а се заплаща по 0, 25 лева на час съобразно Заповед № 81213-791/28.10.2014 г. на министъра на вътрешните работи. По подробно изложените в жалбата доводи, моли въззивния съд да отмени атакуваното решение и вместо него да постанови ново, с което предявените искове да бъдат отхвърлени като неоснователни. Претендират се направените по делото разноси. В случай, че съдът потвърди обжалваното решение е направено възражение за прекомерност на заплатеното от въззиваемия адвокатско възнаграждение.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор от въззиваемия-ищец, подаден чрез пълномощника му адв. Билянова, в който са изложени подробни съображения за неоснователност на въззивната жалба. Иска се потвърждаване на обжалваното решение като правилно и законосъобразно и присъждане на разноските за въззивната инстанция.

Районният съд е бил сезиран с предявени от ищеца искове с правно основание чл.178, ал.1, т.3 от ЗМВР и чл.86 от ЗЗД за осъждане на ответника да му заплати /след направено и прието изменение на размер на исковете на основание чл. 214, ал. 1 от ГПК/ сумата от **771.20лв. - главница**, представляваща дължимо и неплатено допълнително възнаграждение за извънреден труд от 91.52 часа, получени чрез преизчисляване с коефициент 1.143 на положения от него за периода от **01.04.2019 г. до 10.07.2020 г.** нощен труд в дневен, и сумата от **176.54лв**, представляваща мораторна лихва върху присъдената сума, начислена за периода от 01.08.2019г. до 24.05.2022г., **ведно** със законната лихва върху главницата, считано от подаване на исковата молба - 25.05.2022 г. до окончателното плащане.

Ответната страна е депозирала отговор на исковата молба, в който се оспорва

предявените искове по основание и размер. Не се оспорва обстоятелството, че ищецът е държавен служител по служебно правоотношение.

По делото страните са ангажирали доказателства в подкрепа на доводите си.

С първоинстанционното решение, съдът е уважил изцяло исквете и е присъдил в полза на ищеца направените по делото разноски. В тежест на ответника са възложени дължимите по делото държавни такси и възнаграждението на вещото лице за извършената по делото експертиза, от чието заплащане ищецът е освободен.

Бургаският окръжен съд, при служебната проверка валидността и допустимостта на обжалваното решение, на основание чл.269 от ГПК намира, че същото е валидно и допустимо. Като взе пред вид събраните по делото доказателства, становищата на страните и като съобрази закона намира жалбата за неоснователна, по следните съображения:

По делото страните не спорят, а от данните се установява, че за исковия период между страните е действало служебно правоотношение, поради което съобразно чл.142 ал.1, т.1 от ЗМВР ищецът има статут на държавен служител. Предвид това приложимият закон, уреждащ този вид обществени отношения е ЗМВР, който е специален по отношение на ЗДСл. – по аргумент на чл. 142, ал. 2 ЗМВР. Не се спори също, че с оглед характера на заеманата от ищеца длъжност през процесния период същият е полагал труд и през нощта /за времето от 22. 00 часа до 06. 00 часа/, съгласно утвърдени графици, а отработеното работно време се е изчислявало сумарно.

Спорен по делото въпросът за начина на изчисляването на положените часове труд, респективно дължи ли се превръщане на часовете, положен нощен труд в дневен и следва ли да се заплаща извънреден труд за така преобразуваните часове труд.

Въззивникът счита, че по отношение на служителите на МВР следва да се прилагат наредбите, издадени от министъра на вътрешните работи, които уреждат реда за организация и разпределяне на работното време, за неговото отчитане и компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурствата, времето за отдих и почивки, а не Наредба за структурата и организацията на работната заплата, тъй като се касае за специална уредба.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, намира че първоинстанционният съд е установил релевантните за спора факти и обстоятелства и въз основа на тях е направил правилни фактически и правни изводи, които въззивната инстанция споделя и препраща към тях основание чл. 272 от ГПК.

В допълнение, с оглед оплакванията в жалбата следва да се отбележи следното:

Нормите на чл.176 и чл.178 от ЗМВР определят елементите на месечно възнаграждение на държавните служители на МВР - основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения, в т.ч. и за извънреден труд. Нормата на чл.187 ЗМВР определя продължителността на работното време на държавните служители в МВР подневно и на 8, 12 или 24-часови смени - сумирано за тримесечен период. При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 06,00 ч., като работните

часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период - за служителите, работещи на смени, чрез заплащане с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение.

Съгласно чл.31, ал.2 от Наредба № 8121з-407/11.08.2014 г., при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22,00 и 6,00 ч. за отчетния период се умножава по 0,143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период, т.е. часовете положен нощен труд се преизчисляват с коефициент 1,143. В Наредба №8121з-592/25.05.2015 г. и последващите наредби липсва такова изрично правило.

Действително през процесния исков период са действали Наредба № 8121з- 776 от 29.07.2016 г. и Наредба № 8121з-31 от 07.01.2020 г. Преди това са действали Наредба № 8121з-407 от 11.08.2014 г. и Наредба № 8121з-592 от 25.05.2015 г. Текстовете на чл. 3 и в четирите наредби са идентични - при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22.00 и 06.00 часа, като работните часове не следва да надвишават средно 8 за всеки 24-часов период. В чл.31, ал.2 от Наредбата от 2014 г. изрично е предвидено, че при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22,00 ч. и 6,00 ч. за отчетния период се умножава по 0,143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период, т.е. часовете положен нощен труд се преизчисляват с коефициент 1,143, като в действащите за процесния период наредби липсва възможност за такова преизчисляване на положения нощен труд

Съгласно чл.67, ал.3 от Закона за държавния служител, минималните и максималните размери на основните заплати по нива и степени, размерите на 2 допълнителните възнаграждения по ал.7, т.1-5, както и редът за получаването им се определят с наредба на Министерския съвет и не могат да бъдат по-ниски от определените в трудовото законодателство.

Нормите на чл.143, ал.1 и чл.142, ал.2 КТ дефинират понятието извънреден труд и правото на работодателят да установява сумирано изчисляване на работното време - седмично, месечно или за друг календарен период, който не може да бъде повече от 6 месеца. В чл.9б (нов - ДВ, бр. 41 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2018 г.) от Наредбата за работното време, почивките и отпуските /НРВПО/ се регламентира определяне на норма при сумирано изчисляване на работното време по чл.142, ал.2 от КТ. Съгласно чл.9а, ал.4 (нов - ДВ, бр. 41 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) от НРВПО когато се полага нощен труд, сборът от работните часове по графика на работника или служителя се изчислява след превръщане на нощните часове в дневни за смените с 4 и повече от 4 часа нощен труд с коефициента по чл.9, ал.2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. В чл. 9, ал. 5 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж (НТКТС) се определя пресмятането на трудовия стаж при сумирано работно време - с превръщане на нощните часове в дневни за смените с повече от 4 нощни часа.

Въз основа на горните разпоредби, при логическо и сравнителноправно тълкуване на закона, съдът намира, че волята на законодателя е да признае нощните часове, преизчислените в дневни с коефициент 1,143, както за целите на изчисляване на отработените дни и пресмятане на трудовия стаж, така и за отчитането на извънредния труд, което е намерило израз в новата редакция на чл.9г (изм. ДВ, бр. 58 от 13.07.2018 г.) от НРВПО. Според съда, в нормите на ЗМВР и подзаконовите актове, посочени по-горе, е налице празнота, която следва да се преодолее съобразно чл.67, ал.3 ЗДС, чрез субсидиарното приложение на чл.9, ал.2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (НСОРЗ), според която, при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време -1,143 получен като частно при деление на нормалната продължителност на дневното (8 часа) и нощното (7 часа) работно време.

Възприемането на обратното становище би поставило държавния служител в МВР в неравностойно положение спрямо работниците и служителите, чиито правоотношения се регулират от Кодекса на труда и подзаконовите нормативни актове. За пълнота също така следва да се посочи, както и правилно е съобразил и първоинстанционния съд, че изложените по-горе съображения не се променят от приетото в Решение по дело №С-262/20 на Съда на Европейския съюз.

В Решението на СЕС е прието, че чл.8 и чл.12, буква а/ от Директива 2003/88ЕО не налагат да се приема национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работници в публичния сектор е по-кратка от нормалната продължителност на труда през деня. Във всички случаи в полза на такива работници трябва да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволят да се компенсира особената тежест на нощния труд.

В исковия период и до 2020 г., в българското законодателство не съществува норма, определяща нормалната продължителност на нощния труд на държавните служители в системата на МВР. Предвиденото заплащане на нощния труд от 0,25 лв за всеки отработен час и ободряващи напитки, според настоящата инстанция не са такива компенсаторни механизми, каквито сочи СЕС, с тях не може да компенсира особената тежест на нощния труд. Освен това, посочената ставка е определена и в чл.8 от НСОПЗ, следователно работниците по трудово правоотношение също получават допълнително възнаграждение в този размер за всеки отработен час нощен труд. Това налага извод, че в това отношение е налице равно третиране между държавните служители в МВР и работещите по трудово правоотношение. Налице е различното третиране на двете категории лица по отношение на преобразуването на нощните часове в дневни. Следователно допълнителното заплащане от 0,25 лв. на час не съставлява компенсаторен механизъм за служители в МВР по начин, различен от прилагания за работещите по трудово правоотношение. Останалите придобивки - ранно пенсиониране, безплатна храна, униформено облекло, обезщетения при

прекратяване на служебното правоотношение в по-голям размер и др. съдът не счита като такива, компенсиращи конкретно тежестта на полагания нощен труд. Налага се извод за липсата на такъв механизъм за гарантиране на защитата на здравето и безопасността на служителите в МВР, с оглед по-голяма продължителност на нощния труд.

По отношение на приетото от СЕС, че чл.20 и чл.31 от ХОПЕС допускат определената в законодателството на държава -членка нормалната продължителност на нощния труд от седем част за работниците от частния сектор да не се прилага за работниците от публичния сектор, вкл. полицаи и пожарникари, ако такава разлика в третирането се основава на обективен и разумен критерий, т.е. е свързана с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съразмерна с тази цел, следва отново да се има предвид, че до 2020 г. няма определена нормална продължителност на нощния труд за служителите на МВР; такава е определена по-късно. Специфичният характер на работа на служителите в МВР, свързана със защита правата и свободите на гражданите, противодействие на престъпността и опазване на обществения ред, не може да обоснове различното им третиране не могат да бъдат възприети като обективен и разумен критерий, свързан с допустима от закона цел за неприлагане на преобразуването на часовете положен нощен труд в дневен. Това е така, тъй като посочените по-горе придобивки са свързани именно със специфичния характер на длъжността. Видно е, че до м.август 2016г. наредбите на министъра на МВР са предвиждали такова преобразуване и отпадането му след този момент не е обосновано с никаква допустима от закона цел. Но дори да се приеме, че такава е налице, както бе посочено по -горе в полза на служителите в МВР не са предвидени мерки за защита за компенсиране на тежестта на положения нощен труд.

По гореизложените съображения исковата претенция за заплащане на извънреден труд в процесния период, получен след преобразуване на положените часове нощен труд в дневен, се явява доказана по своето основание. Основание за преобразуването на часовете нощен труд в дневен с коефициент 1.143 предвид липсата на специална уредба за служителите в МВР, е субсидиарно приложимата за тях Наредба за структурата и организацията на работната заплата - чл.9, ал.2 от нея.

Съгласно приетото и неоспорено заключение по извършената в първоинстанционното производство съдебно-икономическа експертиза за процесния период ищецът е положил общо **640 часа** нощен труд, които преизчислени с коефициент 1,143 се равняват на **713.52 часа** дневен труд, т.е. налице е разлика от **91.52 часа**, за които на ищеца не е било платено допълнително възнаграждение, а по изчисленията на вещото лице същото възлиза в размер на **771.20 лв.**, изчислено съобразно разпоредбата на чл. 187, ал. 6 ЗМВР, в който размер искът за главницата се явява изцяло основателен и следва да се уважи.

Върху дължимото и неизплатено трудово възнаграждение се дължи мораторна лихва, считано от първо число на месеца, следващ месеца на съответния отчетен период до датата на предявяване на исковата молба. Съгласно заключението на вещото лице размерът на обезщетението за забава върху главница за исковия период възлиза общо на **176.54 лв.**, в който размер акцесорният иск за мораторна лихва се явява основателен и следва да се уважи.

Предвид горното обжалваното решение като правилно и законосъобразно следва да бъде потвърдено изцяло, в т.ч. и в частта за разноските, присъдени в полза на ищеца и възложените в тежест на ответника суми, платими в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на районния съд.

С оглед изхода на делото, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК разноси за въззивното производство следва да се присъдят в полза на въззиваемия-ищец. По отношение на възражението на въззивника по чл. 78, ал. 5 от ГПК, съдът намира същото за неоснователно, тъй като претендирания от въззиваемия адвокатски хонорар за настоящата инстанция граничи с минималния размер, определен в чл.7, ал.2, т. 1 НМРАВ, поради което не е прекомерен. Затова с оглед изхода на делото същият следва да бъде присъден изцяло в полза на въззиваемия.

Мотивиран от гореизложеното, Бургаският окръжен съд

## **РЕШИ:**

**ПОТВЪРЖДАВА** решение № 2061 от 29.09.2022 г., постановено по гр.д. № 3237/2022 г . на Районен съд – Бургас.

**ОСЪЖДА** ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЯ“ – МВР- София, представлявана от директора Диян Моллов **ДА ЗАПЛАТИ** на Д. Н. П., ЕГН: \*\*\*\*\* сумата от **500лв.**, представляваща разноси за платено адвокатско възнаграждение във въззивното производство.

Решението не подлежи на обжалване.

**Председател:** \_\_\_\_\_

**Членове:**

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_